

29 iulie – 4 august

Întâietatea făgăduinței

Textul de memorat: „În adevăr, făgăduința făcută lui Avraam sau seminței lui, că va moșteni lumea, n-a fost făcută pe temeiul Legii, ci pe temeiul acelei neprihăniri care se capătă prin credință.” (Romani 4:13)

Se spune că, odată, un politician a fost întrebat:

– Ați împlinit toate promisiunile pe care le-ați făcut în timpul campaniei electorale?

El a răspuns:

– Da..., cel puțin toate promisiunile pe care mi-am propus să le împlinesc.

Cine dintre noi poate afirma că și-a respectat toate promisiunile făcute? Sau că toate promisiunile care i-au fost făcute au fost și respectate?

Uneori, unii oameni fac o promisiune și intenționează să se țină de ea, dar, pur și simplu, nu reușesc. Alții fac o promisiune, dar știu încă din clipa aceea că nu se vor ține de cuvânt.

Din fericire pentru noi, promisiunile lui Dumnezeu sunt cu totul altfel. Cuvântul lui Dumnezeu este sigur și neschimbător. Domnul spune: „Da, Eu am spus și Eu voi împlini; Eu am plănuit și Eu voi împlini” (Isaia 46:11).

În studiul de săptămâna aceasta, Pavel ne îndreaptă atenția spre relația dintre făgăduința făcută de Dumnezeu lui Avraam și Legea dată lui Israel cu patru sute de ani mai târziu. Cum trebuie să înțelegem relația dintre făgăduință și Lege și ce implicații are această relație asupra predicării Evangheliei?

Duminică, 30 iulie – Legea și credința

Chiar dacă oponentii lui ar fi acceptat că viața lui Avraam a fost caracterizată în primul rând de credință, Pavel știa că ei tot ar mai fi avut întrebări legate de motivul pentru care Dumnezeu i-a dat Legea lui Israel la patru secole după Avraam. Nu cumva darea Legii anula prevederile anterioare?

1. Ce idee vrea să sublinieze Pavel prin analogia dintre testamentul unui om și legământul lui Dumnezeu cu Avraam? Galateni 3:15-18

În general, legământul și testamentul sunt două lucruri diferite. Legământul este, de regulă, o înțelegere asupra căreia cad de acord cel puțin două persoane; mai poartă și denumirea de „contract”, sau „învoială”. Testamentul este exprimarea dorinței unei singure persoane. Traducerea greacă a Vechiului Testament, Septuaginta, nu redă niciodată legământul lui Dumnezeu cu Avraam prin termenul grecesc folosit pentru „învoială, sau contract, între două părți” (*syntheke*), ci prin cel folosit pentru „testament” (*diatheke*). De ce? Probabil, pentru că traducătorii au înțeles că legământul lui Dumnezeu nu era o înțelegere între El și Avraam, prin care ambele părți făceau anumite promisiuni una față de cealaltă, ci se baza doar pe voința Sa. Nu era prevăzută nicio condiție. Avraam trebuia doar să Îl creadă pe Dumnezeu pe cuvânt.

Pavel pornește de la această analogie dintre testament și legământ pentru a sublinia câteva caracteristici ale legământului lui Dumnezeu cu Avraam. Ca și în cazul unui testament omenesc, făgăduința lui Dumnezeu este dată unui beneficiar – Avraam și sămânța lui (Geneza 12:1-5; Galateni 3:16) și implică o moștenire (Geneza 13:15; 17:8; Romani 4:13; Galateni 3:29). Aspectul cel mai important pentru Pavel este faptul că făgăduința nu se schimbă. După cum un testament nu mai putea fi schimbat odată intrat în vigoare, tot la fel, Legea dată prin

Moise nu poate anula legământul încheiat anterior de Dumnezeu cu Avraam. Legământul lui Dumnezeu este o făgăduință (Galateni 3:16), iar Dumnezeu nu Își ia înapoi cuvântul (Isaia 46:11; Evrei 6:18).

Citește pasajele Geneza 9:11-17; 15:18; 17:1-21 înlocuind cuvântul „legământ” cu cuvântul „făgăduință”. Sunt ele mai clare așa? Ce înțelegem aici despre caracterul lui Dumnezeu?

Luni, 31 iulie – Credința și Legea

Pavel aduce argumente puternice în favoarea credinței în relația unui om cu Dumnezeu. El declară în mod repetat că nici circumcizia și nici vreo altă „faptă a Legii” nu sunt condiții necesare pentru mântuire, „pentru că nimeni nu va fi socotit neprihănit prin faptele Legii” (Galateni 2:16). Un credincios adevărat este caracterizat de credință, nu de legalism (Galateni 3:7).

2. Dacă suntem mântuiți prin credință, nu prin ascultarea de Lege, înseamnă oare că nu mai trebuie să respectăm Legea? Compară Romani 3:31 cu 7:7,12; 8:3 și Matei 5:17-20.

Argumentul adus de Pavel în Romani 3 este asemănător cu discuția despre credință și Lege din Galateni. Simțind că explicațiile lui s-ar putea să-i ducă pe unii la concluzia că el înalță credința în defavoarea Legii, Pavel pune o întrebare retorică: „Deci, prin credință desființăm noi Legea?” Cuvântul tradus aici prin „desființăm” este *katargeo*. Pavel îl utilizează în mod frecvent. Mai e tradus prin „a nimici” (Romani 3:3; 1 Corinteni 6:13), „a înlătura” (Efeseni 2:15), „a dezbrăca de putere” (Romani 6:6). Așadar, este clar că, dacă Pavel ar fi vrut să susțină ideea că Legea a fost desființată la cruce, după cum afirmă unii, atunci acesta era contextul potrivit. Dar Pavel nu numai că respinge această interpretare printr-un „nu” categoric, ci declară că Evanghelia lui „întărește” Legea!

„Planul îndreptării prin credință arată că Dumnezeu ține seama de Legea Sa prin faptul că cere și oferă o jertfă de ispășire. Dacă îndreptățirea prin credință ar fi desființat Legea, atunci nu ar mai fi fost nevoie de jertfa ispășitoare a lui Hristos pentru eliberarea păcătosului din păcatele sale și readucerea lui, în acest fel, la pace cu Dumnezeu.

În plus, credința autentică cuprinde în ea dispoziția totală de a împlini voia lui Dumnezeu printr-o viață de ascultare de Legea Sa. (...) Credința reală, bazată pe dragostea din toată inima față de Mântuitorul, poate conduce numai la ascultare.” – *Comentariul Biblic AZȘ*, vol. 6, p. 510

Gândește-te ce ar însemna dacă Pavel ar fi susținut într-adevăr că nu mai e necesar să ținem Legea, pentru că a fost desființată. Ar însemna că adulterul, furtul sau crima nu mai sunt păcate? Gândește-te de câtă suferință, durere și tristețe ai fi scutit dacă ai asculta de Legea lui Dumnezeu. Prin ce suferință ai trecut, tu sau alții, din cauza neascultării de Legea Sa?

Marți, 1 august – Scopul Legii

3. În Galateni 3:19,20, Pavel face referire la „lege” de mai multe ori. La ce lege se referă el în primul rând în acest pasaj?

După unii, cuvântul „până”, din versetul 19, arată că legea aceasta era temporară. Prin urmare, ei deduc că pasajul se referă la legea ceremonială, întrucât jertfa spre care arăta a fost adusă la cruce, apoi ea a luat sfârșit. Pavel afirmă mai mult decât atât. Deși atât legea ceremonială, cât și cea morală au fost „adăugate” la Sinai din cauza călcărilor de lege, Pavel pare să se refere aici în primul rând la Legea morală.

4. În opinia lui Pavel, de ce a fost adăugată Legea? Compară Galateni 3:19 cu Romani 5:13,20.

Pavel nu spune că Legea a fost adăugată la legământul lui Dumnezeu cu Avraam ca un fel de anexă a testamentului, care să modifice prevederile anterioare. Legea existase cu mult timp înainte de Sinai. Dimpotrivă, Pavel spune că Legea i-a fost dată lui Israel cu un scop complet diferit: ca să-l aducă pe popor înapoi la Dumnezeu și la harul pe care El îl oferă tuturor celor care vin la El prin credință. Legea ne arată starea păcătoasă în care ne aflăm și nevoia noastră după harului lui Dumnezeu. Nu s-a intenționat ca Legea să fie un

fel de program pentru „câștigarea” mântuirii. Dimpotrivă, ea a fost dată, după cum spune Pavel, „pentru ca să se înmulțească greșeala” (Romani 5:20), adică pentru ca să ne arate mai clar păcatul din viața noastră (Romani 7:13).

Dacă legile ceremoniale arătau spre Mesia și subliniau sfințenia și nevoia după un Mântuitor, Legea morală descoperă păcatul și ne arată că păcatul nu este doar o parte a stării noastre firești, ci o încălcare a Legii lui Dumnezeu (Romani 3:20; 5:13,20; 7:7,8,13). De aceea, Pavel spune: „Unde nu este o lege, acolo nu este nici călcare de lege” (Romani 4:15).

„Legea acționează ca o lupă. Acest instrument nu înmulțește numărul de pete de pe o haină, ci le arată mai clar și le descoperă și pe acelea care nu pot fi văzute cu ochiul liber.” – W. Hendriksen, *New Testament Commentary, Exposition on Galatians*, p. 141

Miercuri, 2 august – Legea, înainte și după Sinai

5. De unde știm că Legea exista înainte de enunțarea ei la Sinai? De ce a fost nevoie de o astfel de manifestare la Sinai? Geneza 9:5,6; 18:19; 26:5; 39:7- 10; Exodul 16:22-26.

În cazul lui Avraam, nu a fost necesar ca descoperirea Legii să fie însoțită de fulgere, de tunete și de amenințarea cu moartea (Exodul 19:10-23). Atunci de ce le-a fost dată israeliților în acest mod? Deoarece, în timpul robiei egiptene, israeliții uitaseră de măreția lui Dumnezeu și de principiile Sale morale înalte. Acum, aveau nevoie să fie conștientizați de păcătoșenia lor și de sfințenia Legii lui Dumnezeu. Revelația de la Sinai a avut tocmai acest scop.

6. Cum înțelegem afirmația că Legea a fost adăugată „până când avea să vină «Sămânța» căreia Îi fusese făcută făgăduința”? Galateni 3:16-19

Mulți consideră că aici s-ar transmite ideea că Legea dată pe Sinai era temporară. Ea și-ar fi început existența la patru sute treizeci de ani după Avraam și „a expirat” la venirea lui Hristos. Însă interpretarea aceasta vine în contradicție cu ceea ce afirmă Pavel despre Lege în Romani, idee care există în alte pasaje din Biblie, precum Matei 5:17-19.

Greșeala este presupunerea că termenul *până* implică întotdeauna un termen-limită. Vorbind despre omul care se teme de Domnul, Psalmul 112:8 spune: „Inima îi este mângâiată, n-are nicio teamă, până ce își vede împlinită dorința față de potrivnicii lui.” Înseamnă că i se face teamă după ce triumfă asupra dușmanilor lui? În Apocalipsa 2:25, Isus spune: „Numai țineți cu tărie ce aveți până voi veni!” În acest caz, nu trebuie să mai fim credincioși după ce vine Isus?

Rolul Legii nu s-a sfârșit la venirea lui Hristos, ci continuă să arate păcatul. De fapt, Pavel spune că Hristos poate să facă ceea ce Legea nu putea face niciodată. El oferă adevăratul remediu pentru păcat: îndreptățirea păcătoșilor și împlinirea Legii Sale în ei prin Duhul Sfânt (Romani 8:3,4).

Ți-ai spus vreodată că, dacă Domnul ar face cutare lucru pentru mine, atunci nu m-aș mai îndoii de El niciodată”? Gândește-te la tot ce s-a întâmplat la Sinai, la manifestarea vie a puterii lui Dumnezeu la care au asistat israeliții. Totuși cum a fost purtarea lor? Ce înveți de aici despre credința adevărată, despre felul în care o poți avea și păstra? (Vezi Coloseni 2:6.)

Joi, 3 august – Mântuiți prin credință, nu prin Lege

7. Cum a descris diaconul Ștefan experiența de la Sinai? Faptele 7:38

În Galateni 3:19,20, Pavel continuă să demonstreze că Legea nu desființează legământul; ideea aceasta este importantă, întrucât, dacă teologia adversarilor lui era corectă, atunci Legea ar fi desființat legământul. În această situație, gândește-te care ar fi situația noastră ca păcătoși, dacă ar trebui să ne bizuim pe păzirea Legii, și nu pe harul lui Dumnezeu, ca să fim mântuiți! În final, ne-am pierde orice speranță.

Clarificarea tuturor detaliilor din Galateni 3:19,20 este dificilă. Prezența îngerilor la darea Legii nu este menționată în Exodul, dar se găsește în alte locuri din Scriptură (Deuteronomul 33:2; Faptele 7:38,53; Evrei 2:2). În 1 Timotei 2:5, Pavel folosește cuvântul *mijlocitor* cu referire la Hristos, însă explicațiile fac trimitere la Deuteronomul 5:5, unde Moise spune: „Eu am stat atunci între Domnul și voi, ca să vă vestesc Cuvântul Domnului.”

Darea Legii pe Sinai a fost un eveniment mareț la care au participat mulți îngeri, ceea ce denotă că Legea este importantă, dar ea nu înlocuiește făgăduința mântuirii prin har, prin credință. Dimpotrivă, ea ne ajută să înțelegem mai bine cât de frumoasă este făgăduința aceasta.

8. Arată cum i S-a descoperit Dumnezeu lui Avraam. Ce avantaj prezintă descoperirea nemijlocită a lui Dumnezeu? Geneza 15:1-6; 18:1-33; 22:1-18.

Gândește-te cum li S-a arătat Dumnezeu altor persoane din Biblie – Adam și Eva în Eden (Geneza 3); Iacov (Geneza 28); Pavel pe drumul spre Damasc (Faptele 9). Ție cum ți S-a descoperit Dumnezeu? Întreabă-te dacă există ceva în viața ta care te împiedică să ai o legătură apropiată cu El, cum a avut Avraam. Dacă da, ce schimbări poți face?

Vineri, 4 august – Un gând de încheiere

„În robie, poporul pierduse în mare măsură cunoașterea de Dumnezeu și cunoașterea principiilor legământului avraamic. Eliberându-i din Egipt, Dumnezeu a căutat să le descopere copiilor lui Israel puterea și mila Sa, pentru ca ei să fie făcuți să-L iubească și să aibă încredere în El. I-a dus la Marea Roșie, unde, fiind urmăriți de egipteni, scăparea părea imposibilă. Aceasta pentru ca ei să-și poată da seama de totala lor neputință, de nevoia lor de ajutor dumnezeiesc, ca și de faptul că El lucrase izbăvirea lor. În felul acesta, ei au fost umpluți cu iubire și recunoștință față de Dumnezeu și cu încredere în puterea Lui de a-i ajuta. El și-i alipise de Sine, ca Eliberator al lor din robia trecătoare.

Dar mai era un adevăr, mult mai mare, care trebuia să fie înscris în mintea lor. Trăind în mijlocul idolatriei și al corupției, ei nu aveau o concepție dreaptă cu privire la sfințenia lui Dumnezeu, la păcătoșenia fără margini a inimii lor, la faptul că în ei înșiși nu aveau niciun pic de putere pentru a da ascultare Legii lui Dumnezeu, precum și la nevoia lor după un Mântuitor. Toate acestea le aveau de învățat.” – Ellen G. White, *Patriarhi și profeți*, ed. 2015, p. 374 (371)

„Legea lui Dumnezeu, rostită într-o grandoare înfricoșătoare pe Sinai, reprezintă pronunțarea condamnării pentru păcătos. Funcția Legii este să condamne, dar în ea nu există nicio putere de a ierta sau de a răscumpăra.” – Comentariile lui Ellen G. White, *Comentariul biblic AZȘ*, vol. 6, p. 1094

BIBLIA ȘI CARTEA PROFETI ȘI REGI – STUDIU LA RÂND

Biblia: Isaia 62 – Ieremia 2

1. Ce vestește Domnul până la marginile pământului
2. Cine este descris ca venind din Boțra, ce culoare au hainele lui și de ce?
3. Pe cine și unde va trimite Domnul să vestească slava Lui?
4. Cum spune Domnul că era țara în care i-a dus pe israeliți?

Profeți și regi, capitolul 31

5. Ce s-ar fi întâmplat dacă Israel ar fi fost credincios însărcinării lui?